

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 529/2024-27

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej URBAN & PARTNERS s.r.o., advokátska kancelária, Červeňova 15, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Košice v konaní sp. zn. K2-31C/89/2008 takto

rozhodol:

- Postupom Mestského súdu Košice v konaní sp. zn. K2-31C/89/2008 po náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. IV. ÚS 518/2022-56 z 24. novembra 2022 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a jej právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Sťažovateľke **priznáva** finančné zadostučinenie **500 eur**, ktoré **je** Mestský súd Košice **povinný** zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Mestský súd Košice **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **856,75 eur** a zaplatiť ich jej právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 23. septembra 2024 domáha vyslovenia porušenia základných práv na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny a práv na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote a spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom mestského súdu, na ktorý

od júna 2023 prešiel výkon súdnictva z Okresného súdu Košice II. Žiada priznať finančné zadosťučinenie 5 000 eur.

II.

2. Nálezom ústavného súdu č. k. IV. ÚS 518/2022-56 z 24. novembra 2022 bolo vyslovené, že postupom okresného súdu v namietanom konaní boli porušené ústavné práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote s tým, že okresnému súdu bolo prikázané konať bez zbytočných prietáhov a sťažovateľke bolo priznané finančné zadosťučinenie 300 eur. Ústavný súd vychádzal z toho, že sťažovateľka bola žalovaná v spore o určenie vlastníckeho práva k bytu, ktoré začalo v júli 2008, žalobe proti sťažovateľke bolo právoplatne vyhovené vo februári 2019 a o dovolaní sťažovateľky bolo právoplatne rozhodnuté v novembri 2020. Uznesením vyššieho súdneho úradníka z októbra 2021 bolo sťažovateľke uložené nahradiť žalobcovi trovy konania 7 133,43 eur, proti čomu podala sťažovateľka v novembri 2021 sťažnosť, ktorú okresný súd na vyjadrenie zaslal žalobcovi, o ktorom v januári 2022 zistil, že v decembri 2021 zomrel. Okresný súd počas roka 2022 pravidelne zisťoval stav dedičského konania a v októbri 2022 mu bolo doručené právoplatné uznesenie o dedičstve po žalobcovi.

3. Po tomto náleze ústavného súdu okresný súd uznesením z 12. apríla 2023 rozhodol, že v konaní bude pokračovať s dedičkou žalobcu, ktorá v auguste 2023 predložila plnomocenstvo na zastupovanie a prostredníctvom zástupcu sa k sťažnosti sťažovateľky vyjadrila 6. februára 2024. O sťažnosti sťažovateľky mestský súd rozhodol uznesením zo 17. septembra 2024, ktoré bolo sťažovateľke odoslané 19. septembra 2024 a nadobudlo právoplatnosť 6. októbra 2024.

III.

4. Sťažovateľka namieta, že napriek nálezu ústavného súdu nie je rozhodnuté o jej sťažnosti z novembra 2021. Zdôrazňuje čas, ktorý ubehol od podania žaloby, právoplatného rozhodnutia vo veci a nálezu ústavného súdu. Poukazuje na svoj vek, v ktorom trpí chorobami a stresom z neuzavretého sporu. Zdôrazňuje, že o výške náhrady trov konania sa má rozhodnúť do 60 dní od skončenia konania vo veci samej. Z neprimeranej dĺžky konania o výške náhrady trov konania po náleze ústavného súdu vyvodzuje porušenie ústavných práv na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote. Z celkovej dĺžky konania porušenie ústavných práv na súdnu ochranu (spravodlivé súdne konanie) a ochranu majetku.

5. Mestský súd k ústavnej sťažnosti uviedol, že ešte pred jej podaním odoslal rozhodnutie o sťažnosti sťažovateľky, čo si mohla elektronicky overiť pred jej podaním. Preto je jej žiadosť o finančné zadosťučinenie neprimeraná, keďže konanie je vo veci dávno skončené.

IV.

6. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím (IV. ÚS 221/04). Namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa skúma s prihliadnutím na okolnosti prípadu z pohľadu: (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Prihliada sa aj na význam sporu pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

7. Rozhodnutie o pokračovaní v konaní s dedičom strany a rozhodnutie o sťažnosti proti rozhodnutiu o výške náhrady trov konania je právne a skutkovo jednoduché. Sťažovateľka k predĺženiu konania po skoršom náleze ústavného súdu nijak neprispela. Rozhodujúci bol postup mestského súdu, ktorý napriek príkazu ústavného súdu konať bez zbytočných prietahov nepostupoval bez zbytočných prietahov. Mestský súd o pokračovaní v konaní s dedičkou žalobcu rozhodol s odstupom približne piatich mesiacov v apríli 2023 potom, ako mu už v októbri 2022 bolo doručené uznesenie o dedičstve. Potom postupoval tak, že dedičke žalobcu umožnil vyjadriť sa k sťažnosti sťažovateľky až vo februári 2024, teda približne 10 mesiacov od rozhodnutia o tom, že s ňou bude pokračovať v konaní. Napokon s odstupom siedmich mesiacov od tohto vyjadrenia v septembri 2024 rozhodol o sťažnosti sťažovateľky. Napriek príkazu konať bez zbytočných prietahov mestský súd konal nesústredene, čím prispel k ďalšiemu predĺženiu konania takmer o dva roky. Preto bolo ústavnej sťažnosti v rozsahu proti postupu mestského súdu po predchádzajúcom náleze ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vyhovené a vyslovené, že jeho postupom v tomto období bolo porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote.

8. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany základného práva v prípadoch, v ktorých k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia (IV. ÚS 210/04). Tak je to aj v tomto prípade, v ktorom jediným faktorom pri zistení porušenia ústavných práv sťažovateľky bola neefektívna činnosť mestského súdu. S prihliadnutím na dĺžku postupov mestského súdu v konaní o sťažnosti sťažovateľky, ktoré sa týkalo len náhrady trov konania, bolo sťažovateľke podľa čl. 127 ods. 3 ústavy priznané finančné zadosťučinenie 500 eur s tým, že vo zvyšku sa jej návrhu nevyhovuje.

9. Nebol dôvod vyhovieť ústavnej sťažnosti sťažovateľky v časti, v ktorej žiadala vysloviť porušenie jej práva na súdnu ochranu, spravodlivé súdne konanie, vlastníť majetok a ochranu majetku. Je tomu tak preto, že vo veci bolo rozhodnuté ešte pred predchádzajúcim nálezhom ústavného súdu a právna neistota sťažovateľky bola len v tom, ako bude rozhodnuté o výške náhrady trov konania, na ktorú už bola skôr právoplatne zaviazaná.

10. Zistené porušenie ústavných práv sťažovateľky odôvodňuje, aby jej mestský súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov úplne nahradil trovy konania, ktoré jej vznikli zastúpením advokátom. Ich výška bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), čo za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti 2 x 343,25 eur) s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 13,73 eur) zvýšené o daň z pridanej hodnoty, pretože advokát sťažovateľky je platiteľom dane z pridanej hodnoty, predstavuje 856,75 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. októbra 2024

Robert Šorl
predseda senátu